

IPAROSOK LAPJA.

Pécs, 1897.

Első évfolyam.

Augusztus 21. 4. szám.

A mi előre veti árványkát.

Régen volt ily szomorú esztendőnk. A kedvezőtlen időjárástól rossz volt a termésünk gyümölcsben és gabonában s most az ország nagyobb részét az árvíz pusztítja.

Aztán — a mit előbb kellett volna említenünk — ott volt az aratási sztrájk, megrontotta gazdáinkat s kenyér nélkül hagyta munkásaink ezreit.

Csoda-e, ha ily körülmények között már is gondolunk a félre s annak árnyait ugyancsak ijeszetőnek találjuk.

Alig esik le a hó, mikor az ország minden részéből beérkeznek a lapokba az inség híreire, még az ország kincseslázából, az alföldről is, sőt onnan legjobban.

Mit tegyünk?

Az elemeknek nem parancsolhatunk s az emberek elkeseredésében is van elemi erő, mely gyakran százados rendet söpört el a föld színéről néhány óra alatt. Pedig tennünk kell valamit.

Tehát mit is tehetne a kormány ugy hamarosan.

Igaz, hogy időjárást nem csinálhat, tengert ki nem apaszthat; de annyit megtehetne, hogy a rossz termés, árvíz s más csapások miatt nehéz helyzetbe jutott gazdáinknak csekély kamata, lassan törleszhető, országos kölcsönt adjon, nehogy az ulyorások áldozataivá essenek.

Ámde ide is ember kellene a gátra, így hát a mai kormány ezt sem teheti, mert bankunk közös,

tehát Ausztria benne az ur, ez pedig a mi népünk romlására törekszik.

Talán tehet mást, megmentheti a munkásokat az inségtől s a jövőre biztosíthatja gazdáinkat a sztrájk ellen.

De hát megteszi-e?

A minap Darányi Ignác, a földmívelési miniszter, beszélt olyasfélét, hogy tenni fognak valamit a munkáskérdés megoldására.

Meg is mondotta mit.

Hogy a csendőroknak töltve marad a puszkájuk, mondanuk is felesleges.

Aztán könyörtelenül járnak el az igazgatók ellen; eddig is megtették.

Az idegen bujtatókat kiűzik az országból. Minek is engedték be?

Mikor a magyar munkásnak sem jut kereset, miért szabadítják föl a kapzsi gyárakat, hogy ide csődítsék a külföld salakját, a rosszul, de olcsóbban dolgozó, iszákos fechtbrudereket.

Miért van az, hogy vannak Magyarország, az ország pénzén gyámloltott gyárak, hol a magyar munkásokat ingyen nem türik meg?

Hát bitang jószág ez a mi hazánk, a melyen minden jött-ment elősködhetik, csak nekünk nincs jussunk?!

A sok főregtől ellepett, még a vándor cigánynál is rongyosabb legyel zsidóknak miért engedik az ország felső vidékeit elárasztani s a derék rusnyák nép kezéből az utolsó falatot is kicsalni?

Miért engedik meg, hogy ez a szennyes, dologtalan had bepisz-

kitsa s járhatlanná tegye a székesfőváros legforgalmasabb utcáit?

De menjünk tovább, mit tesz még Darányi a munkások érdekében.

Hát népkönyvtárakat alapít.

Szép, sőt mindennél szebb dolog, hiszen Krisztus urunk mondotta, hogy nemcsak kenyérről él az ember, hanem igével is s a mennyben lelkünk nemesebb, tehát előbb való.

Tegyük a népet felvilágosulttá, mert ez megsegít; de ne feledjük, hogy a felvilágosultság igényeket támaszt, az okosság jogokat követel.

Adja meg tehát a kormány a felvilágosult népket a módot arra, hogy nemesebb igényeit kielégítthesse, azaz biztosítson neki bőséges keresetet.

Tegyé okossá, hogy tudjon élni az idővel, a körülményekkel s ne engedje magát ravasz kufároktól becsapni; ámde adja meg azt is, a mit az okos nép elengedhetlenül követel.

Ha ezt tenné a kormány, ugy megszüntetné Magyarországon a munkáskérdést, meg a nyomort, meg a földbirtokosok pusztulását.

Ezért mi rémeseknek látjuk a tél árnyait. Látjuk adósságba merülni gazdáinkat, látjuk az éhező munkások ténfergő ezreit s halljuk a nyomort előbb rimánkodni, aztán fölzúdulni.

Adja Isten, hogy ez a fölzúdulás ne ingassa meg hazánk oszlopait: a szabadságot és a testvériséget.

Legyen egyenlőség közöttünk, hogy ezek az oszlopok rendületlenül állhassanak mind a világ végezetéig!

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Pécs, Országút 5. sz.
* az Ipartestület épületében.

Megjelenik
minden szombaton.

Előfizetési ár:

egész évre 8 korona
fél „ 4 korona
negyed „ 2 korona

Pályaválasztás.

Ma holnap vége a nagy vakáció-nak! Legalább ezer ifjú áll most hazánkban a való uton, ahol keresztül-kasul szelik egymást a pályák s vezet ut jobbra is, balra is, előre is, hátra is, mindeneknek végén int valami csábító, valami vonzó tündér, de a végeredményt, a jövőnek képét nem látni be sehol emberi szemmel, véges emberi gondolkozással . . .

Van olyan út is, ahol már közelből inteket egy csendes, nyugalmas otthon, — igénytelen, nagy munkát bíró és türi tud embernek pályabérül. Azontul mindenütt segítőkös országokat kell megjárni, talán erüket feltölteni akadályokat legyőzni, — de mindez akadályok megréteke, minden munka legyőzése sem biztosít meg azzal, hogy életünk céljához értünk, — ha véletlenül rossz utra léptünk, ha tehetségeink, képességeinknek nem megfelelő pályát választottunk, vagy ami még rosszabb, aiai jóindulattal, vagy anyai gyöngédséggel kénszerítették bennünket a nem megfelelő pályára.

Ennek a vége okvetlenül katasztrófa lesz!

Csak nagy szellemek tudnak megfordulni egy rosszul választott pályá delén, hogy hajlamaiknak, kitörő zsenialitásuknak érvényt szerezzenek. A középzeretek, mint

a milyenek túlyomó többségben vagyunk az életben, — sajnos, — esalódottan, lemondással állanak meg s ha nincs elég lelki erejük megállani, haladásuk a lejtő felé viszi őket, s a pályá vége elzúlás lesz.

Ezért állítjuk meg azt az elzúlyagart, aki most ért el a kereszt-utra, a pályaválasztás előtt.

Ezért szállunk a szülők, a gyámok, a jó rokonok szívébe élő lelkiismeret gyanánt.

Az ifjú maga döntson első sorban a pályaválasztás kérdésében. Az ő lelkét megilleti az élet, az iskola első fokai, már érez, már sejt, már kibontakozik lelkében az ösztönök, a gértelmek, a képességek erős tudata s ha csak el nem tévelyedik s valami rendkívüli esemény nem tereli torziránya a fejlődő lelket, már meg kell találnia az igazi ideált, a végső cél-nak lelkesedéssel megalkotott kép-zeteit.

Természetesen a nevelésnek nem szabad olyannak lenni, hogy bilincsbe verje minden megnyilatkozását a képességeknek. A jól figyelő anya, apa, nevelő, már a csemetében meglátja a jövő törzének fejlődését s e szerint engedi fejlődni a képességeket, sőt éles szemmel helyes irányba tereli — mint a kertész, a mikor a terebélylő zselesedő lombokat sűrítési, nyesegeti, hogy erőteljesebb, biztosabb,

és teljesebb lobosodásra adjon módot a nap felé törekvő fiatal sz-dárnak.

Legyen a szórakozás, a játék, a pihenés idején olyan foglalkozás a fiatal léleknek, mely tehetségeit fejleszti, erősíti, új képzeteket ad neki s a meglevőket irányítja, tisztítja, finomítja.

A kit jó sorsa ilyen helyes irányú nevelés körébe helyez, — az aztán könnyen, boldogan és lelkesedéssel lép fel arra a pályára, mely-hez lelke már fejlődése korában vonzódtott.

Bezzeg nehezebb a dolog ott, ahol a körülmenők, vagy a nehezebb helyzet, a megelhetés súlyos gondjai képezik a pályaválasztás akadályait. Itt a habozás, a bizonytalanság az utolsó percig tart s míg ki nincs mondvá az utolsó szó, addig mindig egy ingadozó mérlege van vetve az ifjú jövője s e mérlegnek sok serpenyője s csak egy nyelve van. A serpenyők ingadoznak jobbra-balra s végre is a leggyakrabban a véletlen dönti el a habozónak sorsát.

A véletlen pedig rossz tanácsadó! Azért van annyi elégedetlen ember, annyi önmagával meghasonlott kedély, annyi céljait tévesztett élet.

Itt maradj fenn a szülőknek, az öregbekeknek az a fenséges joga, hogy terejék a habozónak gondolat irányait helyes merlebe.

Tanácsal, jó szóval álljanak

Az „Iparosok Lapja“ tárcája.

Pardon, ön cipész . . . !

Az „Iparosok Lapja“ eredeti tárcája.

Borbás Antal cipészülete az első közé tartozik a városban. Mint szegény, de szorgalmas cipészegő vándorolt ide Erdélyből.

Koresmakertől, józan, talán kissé túltakarékos volt annakidején és így néhány forintocskát kuporgatta össze — akkor, midőn gazdája üzletelhységét magánbafoglaló emeletesház gazdjához, nagyságos Rozsda Kázmér királyi tanácsoshoz szegődött szobaleányknak a rózsá-sarcú, fitosorru Etel.

Nagy események előrevetik árnyékukat; így meg volt írva a sors könyvében, hogy éppen a nagyságos Rozsda Kázmér úr házába legyen cipészület, abban pe-

dig Borbás Antal legyen az első legény — és ugyancsak a sors hozta a Rozsda-lázba a szépséges Etlét.

Antal, nem puhafából volt faragva, sőt határozottan a tettek embere volt. Néhányszor a kapualjában szóba fogta a szép, darázsdereku Etlét, belenézett becsületen szép szürke szemébe — és midőn Antal — azokban a szemekben megtalálta azt a bizonyos sugárt, mely szívéig hatott, — rögtön tisztában talta a helyzettel. Elébe állt egyszer a zavarában még sebbé vált hajadon élé és kérdé:

— Etlé! mondja csak, haragszik reám?

— Én? — kérdé a leánya mo-solygóan szörnyűködve — dehogyan haragszom!

— Hát akkor úgye szeretné, ha elmennék innen — másfelé?

— Dehog szeretném!? hát már miért szeretném? Jaj be furcsa fiatal ember maga Antal.

— Hát itt maradjak a mostani gazdámnál?

— Persze, hogy itt! hát mi baja itten?

— Pedig elmegyek; úgy elmegyek, hogy még magam magamnak is levelet kell írnom, hogyha meg akarom tudni, hová lettem!

— Csak nem? — szörnyűkődött Etlé. — Aztán miért menne el Antal?

— Megmondom ön Etlé lelkem. Magát szeretem; oly annyira szeretem, hogy maga nélkül már életem sem képzelhetem el. Elbujdosok valahová!

— Engem szeret?! mondá pi-rulva a szépséges Etlé. Hát ha szeret, akkor miért megy el? Hát

az ifjú oldalára. Mondják meg neki, hogy különösebb képességek nélkül nem lépjen a lateiner pályákra, melyeken legtöbb a proletár, a holdgömbi nem tudó ember. Az orvosi pályához nagyon komoly elszántság és önfeláldozásig menő lelkesedés és roppant türelem kell. A tanári pályán csak az holdgömbi, akit nagy vágyak nem dagasztanak, de aki meg tud férni szörény existenzia keretében, erős, szorgalmas munkával, az óélt fog érne rajta. — A jogi pályán a nagy tehetségek mindig érvényesülhetnek, a középzserekek pedig, — akiknek nincs a hátuk mögött hatalmas rokonság, nagy vagyon vagy protekció, — vagy elzülnek, vagy valami kis hivatalnokságban robotolják le napjaikat.

A kibék erős munkaképesség, alkotás iránti vágy van, azoknak jó pálya nyílik a technikai tudományokhoz valamelyikén. — A mérnök, az építész, a gépész, a vegyész csak félig tudós pálya, a másik fele ennek a pályának egyenlő a kézübalonyos munkáséval.

És végül a kinek nincs anyagi ereje és képessége a tudományos pályákra, az biztatóbb, kecsesetűbb jövőt talál a közgazdaság terén, ahol a termelés és fogyasztás örök törvényei alapján mindig a legtöbb egész ember kell. Az ipari, a kereskedelem manapság biztosabb kenyér akár-

melyik tudományos pályánál s a fölönbe az, hogy mire egész emberre lesz az ember, már biztos révnél van, míg amazokon 15 évi tanulás után kezdődik csak a harc a kenyérért.

Ezek a futó gondolatok járják át a lelkinket a vakáció végén, a komoly megfontolás idején.

Elmondjuk okulásul az ifjuságnak, megszívlelésül a szülők számára.

Nézzük Amerikát.

Mig idehaza a közös vámterület lassacskán a tönk szélére juttatja a magyar iparosságot, nézzük a hatalmas iparral bíró amerikai Egyesült Államokat, hogyan védelmezi az meg iparját és kereskedelmét.

Tudvalegőleg Amerika még a mult évben megindította az ádáz vámháborút minden áruccik iránt, ami nem amerikai, megmehezítve akként a bevittet a legmagasabb bevittet vámoakkal, mig mi, a közös békők terhe alatt, még csak retorziókkal sem vagyunk képesek élni, mert a legolcsóbb díjak mellett eresztik be az osztrák határon az amerikai zsirt, az amerikai buzát s sok minden amerikai árucikket, amelyek valamennyien hivatvák az osztrák eredetű ipar-cikknek kontrázní abban a kiszivattyuzási politikájában, amelylyel

a közös vámterület megáldott ben-nünkét.

A magas bevittet vám azonban még korántsem elég az Unió kormányának, most újabb szekaturák-kal riasztja el azokat az iparosokat és kereskedőket, akik egyszer-más-szor Amerikába is küldték gyárt-mányaikkól.

Az amerikai Egyesült Államok budapesti konzulátusa a következő körlevelet küldte meg a napokban az összes hazai kereskedelmi és iparkamaráknak:

»Magyarország területéről az amerikai Egyesült Államokba szállítandó áruokról mindenkor, azok-nak utbandítása előtt, megfelelő számla állítandó ki az illető szállító, vagy eladó által, mely számla általán fölívizsgálattik és hitelesít-tik.

Ezen számlák kiállításá, fölívizsgálása és hitelesítése a régi szabályzattól eltérőleg, újabban hozzám érkezett kormányrendelet értelmében bizonyos formához van kötve, miert is célirányosnak tartottam ezen szabályzatról az illető szállító, vagy eladó érlekk részét kivonatilag, körlevél alakjában többszörösen levonatni, amelyek-ből van szerencsém néhány példányt megküldeni, hogy azt alkalommal felhasználni sziveskedjék.

Budapestben, 1897. aug. 14.

Frank Dyer Chester
consul.»

olyan jól tudja azt, hogy nem-e szomorít meg engem . . .

— Édes, szépséges Etele! aranyvirágom, drágám! Hát feleségem léssz?

— Igen Antal — és a szép leány bizalommal tette puha kacsó-ját Antal izmos kezébe.

Egymásé lettek. Antal olyannyira boldog volt, hogy ajka körül széld mosoly telepedett meg, mely még mai napig is ott pajkoskodik tiszt-es óz arcán.

Etelek házassága után örökség utján néhány száz forint lett ki-fizetve, mely összeg után gyorsan a jómódhoz, később gazdagsághoz juttatta az iparkodókat.

Csak egy gyermekét ajándékoz-tott az ég ura Borbácskának — és az fügyermekek lett.

És csodák-csodája; dacára a leg-

esztelenebb szülői szeretetnek, da-cára a legnagyobb kényeztetésnek, — Pali nem fajult el, — sőt szó-fogadó, szülői rajongásig szerető gyermekeké vált.

Iskoláztatták. Szép esze volt a fiúnak és szépeckén azon vették észre magukat a boldog szülők, hogy Pali, már a kereskedelmi akadémiát is elvégezte Budapesten, sőt mi több, büszke mosolylyal sugták egymás felébe a boldog szülők:

— Észrevetted öreg? Palinak már csinos bajuszkája van!

Hja! utján az idő mindnyájunk fölött, — és szomorú nyomokat hagy rajtunk ránc és őszhaj ké-pében.

De mennyire csodálkozott a két öreg, midőn Pali kijelentette, hogy ő a cipészüzletbe lép és apjának társa akar lenni.

— Látod édes apa, dacára, hogy meggazdagodtál üzletteddel, még sincs szabályzatoll olyan rend, mint ahogy kellene lenni rendes üzletben. Majd ezután lesz; könyvet fogunk vezetni, cégedet törényszékkileg be-jegyeztetjük, szóval rendet hozunk az üzletbe. Sok, sok pénzt vesztel-tél már, mert az ósdi rendszer vagy rendszertelenséggel vezetted üzletedet; de azért ugy-e nem haragszol édes apikám?

— Isten ments! Csak tégy úgy, ahogy jónak látod.

És Pali úgy is tett. Olyan üzle-tet csinált, hogy alig győzte a vi-dékre való csomagoltatást és köny-velést. Az egész országban elter-jedt jó munkájának hire.

Szülői unszolására aztán a becsü-letes Pali megpróbálkozott a leányt kérés-sel. Forró szerelemre gyuladt

Alábbiakban adjuk a két körlevelet, mely fogalmat nyújthat a magyar iparosoknak és kereskedőknek, hogy jövőben valamint Amerikába kiszállítaniok majdnem a lehetetlenséggel határos.

Az első körlevél így szól:

Az amerikai Egyesült-Államok konzulátusa.

»Válaszolva becses..... kelt levelére, utalok a csatolt szabályzatra, mely szerint Önnek itt Budapestén egy meghatalmazottat ki nevezni kell, ki is Ön..... helyett és nevében számláinak hitelesítéséhez szükséges nyilatkozatokat állítja.

Ezen célra mellékelek egy meghatalmazási űrlapot, melyet kitölteni s a beföldön a királyi közigazgató előtt, a külföldön pedig az ottani szokásos és törvényes módon aláírni, ez utóbbi aláírást ezenfelül az illetékes császári és királyi osztrák magyar consulátus által hitelesíteni sziveskedjék.

A meghatalmazásért 6 ft 50 kr., ennek letételeért 65 kr. fizetendő, ezenkívül a háromszoros vagy négyszeres másolati példányban beküldendő számla hitelesítésért 6 ft 50 kr. díj fizetendő.

A díjakat (ezen esetben összesen..... frt..... krt) sziveskedjék a kellően kiállított számlával egyidejűleg megküldeni s egyuttal meghatalmazottját megnevezni, kit is a szükséges utasításokkal ellátni sziveskedjék, hogy szükség esetén

a küldendő árukról s ennek áráról felvilágosítással szolgálhasson, egyben pedig őt értesíteni kérem, hogy ezen consulatumnál (naponta 1/2 10—1/2 1 óra között) a nyilatkozatok kitöltése céljából jelentkezék.

A meghatalmazás ezen consulatumnál őriztetik meg s a jövőben előforduló esetekben is érvényesül bir, de csakis azon esetben, ha a meghatalmazott a követelményeknek megfelel.

Tisztelettel stb.»

A másik pedig így:

»Az érdekeltek felvilágosítása céljából van szerencsém figyelmét azon határozatokra felhívni, melyek jelenben érvényben vannak azon számlák hitelesítésénél, melyek oly árukról állítanak ki, melyek az amerikai Egyesült-Államokba küldetnek. Figyelemben tartandó, hogy ezen a törvényekből alkotott határozatok megtartása kötelező s az Egyesült-Államok kormánya, kincstára előterjesztésére jóváhagyta, sem a feladó, sem pedig a consulatusi tisztviselő által meg nem változtathatnak.

1. Az Egyesült-Államokba küldendő áruk számlái a feladási helyhez eső legközelebbi (Magyarországban budapesti) consulatumnál bemutatandó és hitelesítendő.

2. Feladási hely alatt azon hely értendő, melyen az áru készíte-

tett, vagy legutóbb a szállításra előkészítetett, melyről a szállítás az Egyesült-Államokba megkezdetik.

3. A számla a vevő, tulajdonos, vagy a feladó, vagy annak meghatalmazása útján megbízottja által személyesen adandó át a consulatusi hivataloknak.

4. Oly árukról, melyek az amerikai Egyesült-Államokba szállítanak, három; azon esetben, ha az áru az első kikötőhelytől ólomzár alatt (in bond) egy más átadási állomásra küldetnek, négy egyenként kiállított számla adandó be.

Megjegyeztetik, hogy a consignatőba küldött áruknak a nyilatkozatba az előállítási ára feljegyzendő, vagy ha az áru kereskedő által szállítatik, ezen nyilatkozaton az áru származási helye, a vétel ára és ideje pontosan feljegyzendő.

A számláknak a küldendő áruk pontos leírásán kívül következő adatokat kell tartalmazniok:

a) Az idő és hely megjelölése, melyben az áru vétetett.

b) Az áruknak folyó ára (és pedig osztrák értékben).

c) Szállítási díj a kikötőig, melyből az áru továbbítottatik.

d) Szállítási költség a tengerig.

e) A biztosítási összeg.

f) Csomagolási költség a láda, doboz vagy egyéb csomagolási eszköznek.

g) Ügynökségi és hitelesítési díj stb.

pár év előtt Rozsda Kamilla iránt; a jégpályán kötötték ismeretséget. Pali elmondta e nagy szerelmét szüleinek.

— Ugyan! hová gondolsz? Hisz abban a házban én cipészlegény voltam, értes anyád pedig az öreg Rozsda uraságnál szobalány volt.

— Tudom! de hát ha szeretem!
— Verd ki édes Pali, a fejedből, nem lesz abból semmi.

Pali nem válaszolt. Még az nap délen elment Rozsdáékhoz. Nem fért a fejébe, miért nem adhatnák Rozsdáék oda a leányukat, hisz ő becsületes ember, meg hát el tudja ő tartani a feleségét — akár grófnódon.

Midőn Pali felért az emeletre, Kamillával találkozott.

— Ah! Borbás úr! kit keres?

— Kegyedet bájos nagysád!

— Engem? — kérde csodálkozva a leánya; — hát tessék ide a szalomba, úgy! — tehát mivel szolgálhatok Borbás úr! — kérde kedves mosolylyal a leány, — ki Palinak intett, hogy egy zöld púsz karosszékbe üljön, míg ő a kereveten foglalt helyet.

— Nagysád, mielőtt kedves szülevel beszélnek...

— Nincsenek itthon, de délre megjönnek.

— Mondom, mielőtt kedves szülevel beszélnek, nagysádtól akarom megkérdezni...

— Ő! előre is beleegyezésemet adom. Ugye bár a műkedvelő előadásban vegyek részt, azt akarja.

— Nem tisztelt nagysád! hanem, miután nem szokásom sokáig hi-mezni-hámozni, megmondom, hogy

azért jöttem ide, miszerint megkérjem a kezét...

— Kezemet? Hisz ez nagyszerű!

— Igen; és — folytatá az örömtel reszkető ifjú — és azt kérdem, fordulhatok-e kedves szüleire, — képes leend-e nagysád, nőmmé, szeretett nőmmé lenni?!

Vehemens, kitörő kacagás vett erőt Kamilla nagysádon. Soká, soká kacagott s aztán az ifjúhoz fordult és a nevetéstől fuldokolva mondá:

— Pardon uram! ön cipész és így természetesnek fogja találni, ha nem reflektálhatok nagylelkű ajánlatára. S aztán erőt vett rajta ismét az a nagy nevetés, kacagás!

Csak néhány nap és itt a kedves karácsony! Még a legszegé-

ü) A cég egy tagjának aláírása következő nyilatkozattal feljegyzése mellett: A számlában megjelölt áruk legjobb tudomásom szerint a helyben érvényes folyóárak, vagy angolul: "The prices of goods above enumerated contain only the market value of the same" és hogy ezen számlában feljegyzett áruk vásároltattak és nem consignatióban küldetnek: "Goods, contained in this Invoice are purchased and not consigned".

☞ Ha a szállítási díj nem a feladó által, hanem az illeto átvévo által fizetetik, ugy a c) d) és e) pontok alatt a következőleg jegyzendő fel: "Cost of transportation to port of shipment, paid by purchaser" vagy "Cost of shipment paid by purchaser", vagy végre "Insurance paid by purchaser" a szerint, a mint az a ténynek megfelelő.

5. Közönséges másoló sajtóval készített másolatok nem, ellenben hectographai uton készített számlamások elfogadhatók.

6. A számlákhoz semmiféle iratok nem csatolhatók.

7. A számlák csakis egy hajóban szállítandó árukat tartalmazhat és nincsen megengedve két vagy több átvévo részére küldendő árukat egy számlába foglalni, hanem minden egyes küldemény és átvévo részére külön-külön számla állítandó ki s külön-külön hitelesítendő.

8. A számla lehetőleg $\frac{1}{4}$ 10— $\frac{1}{4}$ 1 óra között nyújtandó be a consulatusnál köznapokon s rendszerint a következő köznap délutánján 3—5 óra között adatik ki hitelesítve.

9. A számla a szállítmány el-küldése előtt nyújtandó be hitelesítésre.

10. Törvény szerint a hitelesítési díj 2.50 dollár, mely összeg az Egyesült-Államok pénznemeiben vagy osztrák értékben is fizethető.

11. A kereskedők számláit eredeti számlák kísérik s ezeknek lehetőleg egyezniük kell.

12. Ezen consulatus kerületén kívül gyártott áruk, ha egyszen gyárból az Egyesült-Államokba szállítatnak, ugyanott hitelesítendő.

13. Szóvölt szövegt-minták $2\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ két példányban), egyeb áruk is kívánatos szállítandók s szükséges, hogy a küldeményről egy tartalmat s mennyiséget jelző kísérő levél a számlához mellékeltessek.

Vegyvizsgálati állomás Szegeden.

Szeged sz. k. város, a földmívelésügyi miniszter felhívására még a múlt év nyarán elhatározta, hogy a városi vegyészeti hivatal helyett köztörvényhatósági vegyvizsgálati állomást szervez, amelynek a me-

zőgazdasági termények, termékek és cikkek, illetve hamisító anyagok vizsgálatára az állami vegyvizsgáló állomások által kiállított szakvéleményekkel egyenlő erjű szakvélemények adására lesz joga.

A vegyvizsgáló állomás szervezője vonatkozólag a tanács felhívására Csonka Ferenc javaslatot dolgozott ki, amelyet a napokban beterjesztett a tanácshoz.

Vegyvizsgáló állomás a vidéken az egész országban idig csak Pozsonyban van. Pedig Szegeden is elkelne, mert gyakran megtor-ténik, a Délvidékről az országos vegyvizsgáló állomások vegyi vizsgálátra küldött dolgokról csak napok vagy hetek multán érkezik vélemény, ennyi idő alatt hamis terményekkel tonkre lehet tenni egy egész piacot.

1. §. Feladata: a) A fenntartó hatóság részére a legv szakba vágó mindennemű munkát teljesíteni, különösen pedig a hatóság mellett a közgazgatás tárgyát képező érdekeknek, s ezek között a közegészség és közlemezés érdekeinek megvédésére és fejlesztésére irányuló tázszerek ellenőrzése.

b) Alkalmat nyújtani arra, hogy a gaztlak és kereskedők terményeket, illetoleg árukat a földmívelésügyi m. kir. miniszterium által a budapesti országos magy. kir. chemiai és vegykísérleti állomás számára időről-időre megállapított díjgyezék szerint, vegyileg megvizsgálathassák s így alkalmat nyujt mindenkinek, hogy magát ama megkárosodástól megóvja, a melyek egészségügyi és kereskedelmi szempontból figyelmet érdemelnek.

c) A kormányhatósági felhatalmazás esetén, a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tiltalmazásáról szóló XIV. 1.-cikk végrehajtása tárgyában kiadott földmívelésügyi rendeletben foglaltak szerinti vegyvizsgálatokat szorosan az abban foglalt utasítások és díjtételek szerint teljesíteni.

2. §. A vegyvizsgáló állomás vezetője Szeged város hivatalos vegyészessé címmel egyelőre tisztelet, azonban szakértői esküt tartozik tenni. Képesítésére nézve kívántatik, hogy a vegytani szakmából tudomány, illetoleg műtegyetemen

nyebb embernek is örömmel tek meg kebele.

Palnak igen sok dolga volt, sok volt a vidéki megrendelés, a helyi szükséglet már az ünnepek miatt is.

Rozsdák, — kik megmaradtak rendez vásároknak — is többféle kellett és önagysága személyesen jött el a megrendelt árukat sürgeteni. Azután Palhoz haljólva, hal-kan monda:

— Volna-e Borbás úrnak néhány pernyi ideje?

— O! nagyságos asszonyom, hogye, tessék csak az irodába fáradni, azonnal jövök, — és edes-tyánjának szólva, követé a nagyságos asszonyt.

— Borbás úr! tavaly Ön azzal tisztelte meg házukat, hogy Kamilla leányunk kezét kérte; azóta meggyőződünk, hogy ön valósgos

nagykereskedő és így, ha még érzelmei változatlanok, — Kamilla egy másollik megkérdésénél nem adna kosarat!

— Hisz ez nagyszerű! — kiáltott fel Pali, és a mosolygó nagyságához fordulva monda:

— Becsülete, nem az a tudat, hogy igen tisztelt leánya botlását én volnék kiszemelve — jóvátenni; — sem az a tudat, hogy a Rozsda-vagyon maholnap dobra kerül — nem akadályozna meg abban, hogy mégegyszer lépjek fel kérő gyanánt; mert ha valakit szeretünk nagyon, képesek vagyunk a botlást is megbocsájtani talán; — de már szavamot annak a kis leánynak adtam, aki külön szolgálja a vevőket; meg aztán pardon! én cipész vagyok!

Tibanyi Károly.

nyert tanári, vagy vegyész oklevéllel bírjon.

3. §. A vegyész kötelezései. Az előjáró hatóság részére az 1. §. a) pontjában jelzett munkálatokat, a város köztörvényhatósága által megállapított évi t. díjért teljesíteni.

Köteles továbbá a b) és c) pont alatt vizsgálatokat mindenkoron a budapesti országos vegyékisérleti állomás hivatalos díjgyűzője, illetőleg az 1895. t. cikk XLVI. végrehajtása tárgyában, a földművelésügyi miniszterium 38.286/96. számú rendelet 17. §-ában foglalt vizsgálati díjért teljesíteni.

4. §. Az ügyvitelről: a) A fenntartó hatóság részéről beklódtott tárgyak és úgydarabok: folyó szám, a beérkezés címe és idejével ellátva, az állomás főkönyvébe bevezetettnek. Végleges elintézés alkalmával ugyancsak a főkönyv illető rovatába bevezetendő az elintézés, illetőleg az elküldés napja és a netalán a vizsgálatért esedékes, vagy a hatóság részéről felszámítandó díj.

Minden ügy aktaszertépel kezelendő, vagyis minden úgydarab külön előadói ívet kap, amelyre a főkönyv illető száma reávezetettik és azonkívül a vonatkozó előírattal felszereltetik.

b) Pénzkezelés. Az 1. §-nak c) pontja alatti vizsgálatokért befolyó díjakról rendes számadás vezetendő, az így befolyt összegnek 50%, a vegyzést illeti meg, a másik 50% félvéneként a város pénztárába szállítandó.

A mennyiben valaki a megjelölt vegyzésiglat alapján jogérvényes hatóságú ítteltel büntetve lett, köteles azon cikk vizsgálatáért az ezen szabályrendeletben megállapított díjgyűző szerint járó vizsgálati díjat, az illetékes hatóságnak, a felülvizsgáló számítandó 15 nap alatt, különben végrehajtás terhe mellett lefizetni.

Ezen, valamint az 1. §. a) pontja alattihoz befolyó összegek, a városi vegyzésiglat állomás mint közegészségi intézmény céljaira fordítandók s mint annak jövedelmei számítandók fel.

c) A leltár kezelése. Leltári tárgyat képez minden beszerzett butorlatrab, eszköz, szakkönyv és folyóirat, amelyek Szeged város hatósága által szerzettetik be. A

fogyó szerek és anyagok, melyeket a vegyzés évi általánýából tartozik beszerezni a leltár tárgyat nem képezik.

A leltári napló minden év végével lezárandó és a számvényőségnek a legközelebbi január 15-ig betervezendő.

d) A vegyzésiglat állomást vezető vegyzés, minden év február 15-ig a fenntartó hatóságnak a mult évi működéséről jelentést tenni tartozik.

5 §. Az állomás pecsétje: Szeged törvényhatósági vegyzésiglat állomás.

A nedves falak szárazzá tétele.

Hogy mily roppant kellemetlen a nedves fal, egy a szobában, mint a magtárakban és kamarákban, azt minden egyes gazda tudja. Van is elég panasz és van elég »jó indulat« tanács, módszer és eszköz, melylyel a falakat szárazabbá tehetjük.

Annai mindenféle módot lehet olvasni a szaklapokban és hallani az ismerősöktől, hogy csakugyan nem tudjuk, melyik hát az igazi.

Ilyen segítő eszközök: a portlandi és hidraulikus vakolat, az aszfalt-máz vagy az annyira dicserst platina mázoló szer és még tudja lsten mennyi cifrábnál cifrább eljárás, melyek költségességek mellett csak azt eredményezik, hogy a faldnedvesség évről évre feljebb húzódik, vissza lévén a léghatlan máz által tartva kiszáradása és a mint eléri azon magasságot, a hol a víz- és léghatlan máz megszűnik, ismét előtér és ismét költségés javítást igényel.

Pedig az épületfalak és más nedvességet magukba tartó gödrök mellett annyira átnedvesednek, hogy a vakolat leesik s e baj a megszorgalmatosabb kijavítások dacára és évről évre terjed. Legkellemetlenebb az, ha különösen lakó szobák falát támadja meg, nemcsak azért, hogy a legszebb festést vagy szőnyegét semmibe megy, hanem egészségi szempontból is, mivel az ilyen falak kigözölgése a szoba levegőjét is megfertőzteti.

A baj oka abban rejlik, hogy a téglá és vakolat hajszálcsovein a nedvesség beszívódik s előbb a téglába, később a külső vakolatba,

s végre a falba annyira belevesz magát a víz, nedvesség, hogy onnan azt elátóvítani csak alapos fellevesréssel és az alább leírt módon lehet.

Magam is több éven próbálgattam sok mindenféle szert, módot, de bizony többé-kevésbbé mindig csütörtökök mondtott, végre három évvel ezelőtt egy ösmerősöm által ajánlott módot alkalmaztam és ez teljesen meg is felelt várakozásomnak. Ma így szoktam, mint a magtárban teljesen szárazak.

Mindenkéltől el kell távolítani a nedvessé váltot vakolatot 2-3 dm-rell magasabban, mint a meddig az jelentkezett, sőt a téglakövek közül is pár centiméternyire ki kell a vakolat kaparni, két-három napig így hagyni vakolatlan állapotban, hogy a fal amennyire lehet, kiszáradjon.

Ez megtörténvén, anélkül, hogy a lekapat vakolat helyett legkisebb mérvben és más alkalmaztatnák, a kijavítandó falfelület egészen beborítottat tetőcseréppel, még pedig amennyiben tetőcserép szárazon nem tapadna a falhoz, vakolatot pedig alkalmazni egyáltalán nem szabad, hogy mégis szálrúld megmaradjon, a falon minden egyes cserép 10 cm. hosszú s kampóval ellátott szeggel két három helyen a falhoz szegeztetik. Hogy pedig a cserepek egymás mellé jól odailleszthetők legyenek, körív alakú végök egyenesre vágandó, fölök pedig letrérendő, be lévén így borítva a fal tetőcseréppel, az egy vékony cement réteggel bevonatik és kisimittatik s ezzel be van fejezve az egész eljárás, melyet pár napi száradás után bátran be lehet festeni vagy meszeleni.

Ezen egyszerű eljárásnak főelőnye abban rejlik, hogy a fedőcserepeknek vakolat nélküli alkalmazása folytán a téglá és a külső falloríték közötti hajszálcsovevény összeköttetés megszaktittatik és így a fal nedvessége nem képes előtörni, sőt e helyen az alig 9 mm. vastag vakolatréteg a külső levegő behatolását nem zárván el, a folytonos kiszáradás nagy mérvben előmozdittatik.

Ily módon sokkal hamarabb érünk célt és a falak állandóan szárazak maradnak.

Kovácsy Bela.

Az időjárás.

A magyar Falb jövőedőle.

Az ismeretlenül maradni kívánó hires szegedi időjárás, a magyar Falb ismét megszólal s a következő érdekes jövőedőleket teszi az időrel és fölél:

A napnak felénk forduló tányérja, vagyis gömbfelülete most majdnem egészen napfoltmentes, csupán korongjának két által elleni szélén látszik egy kisebb napfolt csoport, amely a felső felületre átmeny és nagyobb napfolt amint a napnak felénk fordított felületére átjön, vagyis annak tengelye körül forgása következtében felénk vagy fölénk más helyzetbe jut, akárcsak ha felkelve vagy leoldozna a Nappon annak a foltja.

Részint ezen napfoltmentesnek mondható Napfelület részint, ha nem is nagymértékű, de mégis a július 29-iki oppozicionális helyzetből beállott napkitörések, valamint hogy a különben is kisob mérü napcsopornak csupán fáklýás részén ment Földünk keresztül, eredményezte ezen meleg és száraz napokat, a melyek nyarunk legmelegebb és legszárabbnak mondható időszakai, s augusztus hónap lett állandóbb jellege és erős melege következtében a fürdésre a legalkalmasabb időszak.

Ezen időjárás a 20—28-iki esonópontjai a következő napokra esnek. Szeptember 1-és 11., 17., 26-ára, a melyek közül a 26-iki a legérősebb, a többi közeprendű hatással fog bírni. Azon körülmény azonban, hogy a Jupiter és a Mars együtt-állásból eredt napfoltok kezérik össze a Napnak felénk néző gömbfelületén, szeptembert ismét esőssé teszi, a mi a termények betakarítására nagy hátrányt nyújt, s ennek káros befolyása különösen a szőlőnél lesz nagyobb mértékben észlelhető.

A nagy területű napfoltok kö-

vetkeztében, a melyek meglehetősen számban is utazgatnak a napgömb felületén, az ősz egyáltalában változatos és tulnyomon esős lesz és hamar beáll. — Az: körülmeny pedig, hogy a kitörések okozta melegmennyiség egyre fogy, valamint hogy a nap fáklýái a napfoltok körülletén egyre gyengülnek, végre pedig, hogy napkitörésekre a közel jövőben nem lévén ok, ezekre nincs kilátás, különleges jelenségektől csupán a napfoltok maradnak meg az ő óriási területű üregekkel, mindezen jelenségek azt mutatják nekünk, hogy felénk korán beáll s igen erős hideg és nagy hőesséssel kitarogott ellart, míg meg nem törí azt magát a vízáradásos tavasz.

Az üzlettulajdonos felelőssége alkalmazottjaiért.

A kir. kuria bölcsességéről tesz tanúságot az alábbi esetben meghozott ítélete, mely fölmenti a vádlott üzlettulajdonost a kocsisai álltal okozott vétség terhe alól.

A bpesti kir. büntető törvényszék K. L. terménykereskedőt a btkv. 310. §-ában meghatározott gondatlanságból okozott súlyos testi-sértés vétségében vétkesnek nyilvánította s ugyanezen §. alapján a 92. § alkalmazásával 15 frt pénzbüntetésre, be nem hajthatás esetén 3 napi fogházra, mint fős és behajthatlanság esetén 2 napi fogházra átváltoztatandó 10 frt pénzbüntetésre; mint mellékbüntetésre, továbbá G. F. sértettnek kártérítés emén 75 frtnak 15 nap és végrehajás terhe mellett leendő, valamint 40 frt eljárás és az esetleg felmerülő rabtartási költségeknek megfizetésére ítélte. P. L. kocsisat a vád és következményei alól fölmentette. Ch. E. ellen pedig a további eljárást megszüntette.

A tényállást a kir. törvényszék a következőkép állapította meg:

M. é. augusztusában este 8 óra után I. r. vádlott üzletéből több kocsis szakokat dobált ki, melyek közül egyik az arra haladó G. F.-et érte, a ki ennek folytán elesett és tartandó 30 napnál hosszabb gyógytartamot igénylő sérülést szenvedett. Minthogy a tanuk egyike sem tudta, hogy a jelen volt kocsisok melyike sértette meg a panaszolt-

tat, P. L. és Ch. E. tagadása folytán előbb fölmentette, utóbbi ellen az eljárást beszüntette. A kir. tábla az ítélet részben megváltoztatta és K. L. vádlottat a nagyobb fokú gondatlanságra, mint súlyosított körülményre való tekintettel főbüntetésésképen 8 napi fogházra ítélte.

A m. kir. kuria mindkét alsóbírósig ítéletének részben való megváltoztatásával K. L. vádlottat a vád és következményei alól fölmentette, mert felfogása szerint nem állapított meg, hogy K. L. üzlettulajdonos utatásisa folytán dobálták az idegen fuvarosok a zsákokat, s mert az a védelmi előadása, hogy a kérdéses időben nem is volt az üzletben, meg nem cáfolatott, végül, mert a fuvarosokat terhelő ama gondatlanság miatt, hogy a kocsisok a zsákok dobálásánál a járdán átmenőkre nem figyelték, vádlottat büntvádi uton felelősségre vonni nem lehet.

K. M.

Hirdetések

jutányos áron főlvétetek a kladóhivatalban.

VEGYESEK.

Tisztelettel fölkerjük szaktársainkat s azokat a társgegyesületeket, a kiknek megküldöttük lapunk mutatóvívnyásainat, hogy abban az esetben, ha lapunkat megtartani óhajják, az előfizetési összeget minél előbb beküldjék sziveskedjének, mert lapunkból felesleges példányokat ezental nem nyomtatunk s a későbbben beérkező új előfizetőinknek már nem küldhetjük az eddigelé megjelent számokat.

Iskolai beiratások. A pécsi iparostanonc-iskolában a jövő tanévre a beiratások szeptember hó 5-ik, 8-ik és 12-ik napján délelőli 9—12 óráig eszközölhetnek. Az oktatás szeptember 14-én, illetve 15-én déltán fogja kezdeté venni. A kereskedő tanonciskolá-

ban a beiratások szeptember 8—12. napjain lesznek délelőtt 9—12 óráig. A tanítás szeptember 14-én kezdődik. Az iparosságok szakrajz-folyamát szeptember 19-én délelőtt 9 órákor nyitják meg.

Tandijátalékok. A pécsi iparostanonc-iskolában — mint mindig — úgy az elhullt ténben is igen sok tandijátalék mutatkozik. Összesen 731 tanuló után 2761 forint tandijátalék áll fenn, melynek behajtása végett most a városi Tanács fog intézkedni.

Kamarai választások. A kereskedelmiügyi miniszter leiratott intézett a pécsi kereskedelmi és iparkamarához, melyben utalva arra, hogy ez évben lejár a kamarai tagoknak adott öt éves mandátum, elrendeli, hogy az új választások ez év december havában eszközöndők és egyben elrendeli a választók névjegyzékének helyes összeírását. Igen sok választásra jogosult kereskedője, iparosa van a kamarai területnek Baranya, Somogy és Tolnavármegyékben, és előreláthatólag élénk agitációt fognak kifejteni, hogy új elemeket is hozzanak a kamarai testületbe, melyre a jövőben mindig fokozódó tevékenységi kör vár.

Iparos nagykövet. A demokrácia világrészének fővárosából, Newyorkból hozza a táviró ezt az Európában lehetetlen hírt: Echan Kitchcock-ot, az ismert iparost az amerikai Egyesült államok oroszországi követévé nevezték ki.

A nemzeti szövetség. Az Országos Nemzeti Szövetség, a napokban tartotta rendes havi igazgatósági ülését dr. Hercegh Mihály egyetemi rektor elnöke alatt. Elnök bejelentette, hogy újabban Darányi Ignác földmívelési miniszter, gróf Szapáry Gyula, Brankovich György szebly pátriárka és Nikolics Fedor báró léptek be alapító tagokul. Jelentést tett arról, hogy a segésvári Petőfi ünnepen Katona Béla ügyvezető- főjegyző képviselte a központon, míg az aradi szövetséget Insulitoriz, a brassói pedig Moór elnökök képviselték; a szerencsi nemzeti szövetség Petőfi-ünnepélyt rendezett Paszlavszky elnöke alatt. Bejelentette továbbá azt is, hogy a kereskedelmiügyi miniszter 200 korona áru levéltételeget adományozott a szövetség-

nek közhasznú működése elismerésül. Dr. Bartos Andor társelnök bejelentette, hogy Jónás Ödön ország képviselő közbenjötté révén kellő anyagi erő áll rendelkezésre, hogy a munkásképző intézmény ne csak a fővárosban, hanem a vidéken is megkezdhesse működését. Elhatározta az igazgatóság, hogy az 1900-iki párisi világkiállítást testületileg fogja meglátogatni. Lehetővé fogja azonkívül tenni, hogy néhány iparos és munkás a szövetség költségén mehessen Párisba. Elhatározták végül, hogy a közgyűlést november hó közepén fogják megtartani Budapesten.

Munkások a kereskedelmiügyi miniszternél. Az államasvati munkások mozgalmat indítottak anyagi helyzetük javítása céljából. Tegnap tartott gyűlésükön elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Dániel Ernő báró kereskedelmiügyi miniszterhez, akitől azt kéri, hogy tegyen valamit érdekükben, mert jelenlegi fizetésükből nem tudnak megélni. A munkások küldöttsége e hó 18-án kereste föl a minisztert.

A budapesti asztalosok gyűlést tartottak vasárnap d. e. Luther-utca 17. sz. a szakegyleti helyiségükben. A gyűlésnek mindössze egy tárgya volt: a szakegylet, mint közművelődési intézmény s ennek alapján azt fejtették, hogy milyen üdvös és hasznos a szakegylet a munkásokra nézve s mennyire előbbre vitte a szakegylet a munkások ügyét. Ezzel a gyűlés véget ért.

Az újpesti ipartestület zászlószentelése. Az újpesti ipartestület augusztus 29-én zászlószentelési ünnepet rendez. A zászlóanyaitisztet Szerényi Kázmérné urnó fogadta el. A zászlószentelési ünnepély másora: 1. Augusztus 28-án este ismerkedési estély az István-tér 19. sz. alatti vendéglőben. 2. Augusztus 19-én, az ünnepély napján reggel 6 órákor ébresztő. 3. Fél 8 órától 9 óráig gyűlékezés a testület helyiségében (Király-utca 3.). 4. 9 órákor küldöttségmenesztés Szerényi Kázmérné urnó 6 nagysága a zászlóanyáért. 5. Negyed 10 órákor Szerényi Kázmérné urnó zászlóanya ünnepélyes fogadtatása a testület elnöke által. 6. Fél 10 órákor felvonulás bevont zászlóval a római káth. templomba zeneszó kísérettel mellett. 7. 10 órákor ünne-

pélyes szentmise és a zászló felkentelése a templomban. 8. Istentisztelet után kivonulás a templom előtti térre, hol az ünnepélyes felavató beszédet Tóth János mondja és zászló az összes felekezeti lelkes urak által meglátogat. Ezt követi a zászló beverése megállapított sorrendben. 9. Fél 2 órákor társasbéd a polgári kör helyiségében. 10. A zászlószekek folytatóságos beverése. Az ünnepély napján metáiban nem verb szekek, a testület tanácssterében a következő 3 vasárnapon délelőtt 9—11-ig és délután 2—5-ig is beverhetők. 11. Este 8 órákor hangverseny az „Újpesti dalkör” szives közreműködésével. Szavalt stb. 12. 10 órákor a táncvigalom kezdete. Beleptidj személyenkint 1 korona.

Az iparcsarnokból. A kereskedelmi muzeum igazgatósága úgy intézkedett, hogy ünnepken és vasárnapokon az állandó kiállítás délután 3 órától 8-ig legyen nyitva; így aztán a közönség, mely ezekben az órákban a legnagyobb számmal van a ligetben, jobban nézheti a kiállítást. A délelőtti órákban a látogatás, mint mindenkor, ingyenes; délután azonban, a becsüdtetés elkerülése végett 20 fillérvény csekély belépti díjat szednek. Wekerle Sándor dr., a közigazgatási bíróság elnöke is meglátogatta a kiállítást s két óránál tovább időzött a csarnokban; az igazgató szemelölése mellett igen tüzesen szamulózta végig az egyes csoportokat. Nagy örömet fejezte ki a magyar ipar sok ágában legujabb legujabb időben észlelt haladás fölött s kijelentette, hogy töle telhetleg terjesztieni fogja a magyar ipar pártolának eszméjét és ebbe első sorban az országos kasznótól, hogy a csarnok este vilgítása új meglepetést fog nyujtani; az igazgatóság elektromos celluloid-lampionokat szerzett be, a melyeket Párisban II. Miklós cár bevonulása-akor használtak először s a melyek nagyon meglepő hatást tettek.

Körményes sztrájkja. A fővárosi körményes munkások vasirnapp benyujtották az építómesterekhez követeléseiket. A mesterek már meg is adták azokra a választ s bár a vasirnapi gyűlés elvben már kimondotta a sztrájkot, a követe-

léseket nem adták meg. A meste-
rek tagadó válasza következtében
szombaton magyar, német és tót
nyelvű rópiratokban adják tudtul
a kömvészeknek, hogy a sztrájk
hétfőn megkezdődik. Így halljuk,
hogy mintegy huszezer ember hagyja
el hétfőn a munkát s eddigelő hét-
ezer kömvés és három ezer tégla-
hordó munkás írta alá a sztrájk-
ívet. Hogy annál biztosabban kez-
lessék meg a sztrájkot, gyújtást
ingitának, plakátokon kérve fel a
közönséget, hogy esetleges vesz-
teségek adományait küldjék be az
előkészítő bizottságnak. Nagyból
segélyt várnak a sztrájkolók kül-
földről is.

Országos u. omdász-kongresszus Debrecenben. A Magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egylete ezidő országos kongresszusát a debreceni könyvnyomdászok népszerű-egylete 25 éves fennállásának ünnepe alkalmából augusztus 20., 21. és 22-én Debrecenben tartja meg. A központi közgyűlés a debreceni könyvnyomdászokat bizta meg a kongresszus tárgyának és a vele kapcsolatban rendezendő ünnepségek előkészítésével. A debrecniek e megbízatásuknak minden tekintetben meg is fognak felelni. A kongresszus tárgyait nagy szakértelemmel és buzgósággal állították össze és készítették elő, az ünnepségek pedig, amelyekre Debrecen közgyűlése 300 forintot szavazott meg, fényeseknek ígérkeznek. A kongresszus nagyszabásúnak ígérkezik. Eddig 53 kongresszusi kiküldöttet jelentettek be. A kiküldötték 20-án reggel 9 órakor a kollégium tanácstermében előértekezletet tartanak, amelyen megválasztják a kongresszusi tisztikart. Féltkor gyűlekeznek aztán a városba nagytermében, ahol a kiküldötték igazolása, a kongresszus megalkatása, és megnyitása után napirendre térnek, amelyet a következőkben állapítottak meg:

1. A központi kerület indítványai: a) Az ügykezeltési szabályzat. b) A viaticum-szabályzat.

2. A debreceni kerület indítványai: a) Mondja ki a kongresszus, hogy az egyesületi illeték további 10 évig a vidéki tagokra vonatkozólag főlegb nem emeltesse. b) Az együleti illeték minden tagnak megfelelő módon nyugtáztassék.

3. A soproni, győri és szombathelyi szakértársak indítványai: a) Hatalmaztassék föl az egyesület központi választmányára a szükséges lépések megtételére, hogy a pozsonyi egyesület az országos egyesülethez csatlóttassék. b) Utasítassék a pozsonyi egyesület utassegély-szabályzatának az országos egyesület utassegély-szabályai szerint való átoldozására.

4. A pécsi kerület indítványai: a) Hogyan lehetne a rokkant szakértársak helyzetén javítani? b) Utasítsa a jelen kongresszus a kerületi pénztárnokokat, hogy a betegsegélyért jövő s hátralékban levő tag hátralékát — eltekintve minden baráti kötelektől — szigorúan vonják le. — A pécsieket *Majarovits* János, a Taisz-nyomda művezetője fogja képviselni.

Vendéglisták mozgalma. Megbízás folytán emlékiratot szerkesztett Illás György, a »Vendéglisták Lapja« szerkesztője az országgyűléshez, melyet Magyarország szálódásainak, vendéglőseinek és korcmárosainak nevében Horváth Ádám országgyűlési képviselő nyújt be.

1. A regále, mindenek előtt a kizárólagos bérlétek mielőbbi eltörlését; mert a bérlőknek a vendéglősök úgy is ki vannak szolgáltatva, hogy valóságos rabszolgai helyzetben sínlődnek; a bérlők pedig, hogy mentől nagyobb haszonnal dolgozhassanak, egész vidékeket árasztanak el káros hatástan pocsolt, vagy épen műborral. A regale különben is középkori intézmény s így nem méltó egy haladó államhoz.

2. A szegény népnek a pálinkától való leszoktatására a bor, különösen a söradó tetemesen leszállítottassék.

3. A kis mértékben való elárúsításra került szesz adója fölemeltesse, a pálinkamérések száma korlátoztassék s mérési idő reggel 3 óratól délelőtt 10 órára szorítottassék.

4. Az italmérési illeték leszállítottassék, illetőleg teljesen eltörlöttessék.

5. A palackozott sörrel és borral való kereskedés szabályoztassék olyképen, hogy arra kizárólag a vendéglősök legyenek feljogosítva.

6. A bor- és sör-hamisítás s a műborkészítés megakadályozására egészségügyi rendőrség szerveztessék.

7. A záróra országos törvény-nyel rendeztesseék.

8. A vendéglőipar a képzéshez kötött iparokhoz csatlóttassék s minden ipartestület kebelében szakiskola állítottassék, hogy iparuk kebeléből a kontárok, kik tisztán nyereséggé vágyúknak hódolnak, a közegészség és közérkölség érdekében kiszorítottassanak.

A végrehajtók pénzt nem kezelhetnek. Békésről írta tudósítónk, hogy ott két végrehajtót, a miért magánfelektől pénzeket vettek föl kézbesítéssel, súlyos rendbírsággal sújtottak. Percel Dezső belügyminiszter ez alkalomból felhívta a törvényhatóságot, hogy körendeletileg tiltsa el a végrehajtókat a felektől pénzek fölvetését s ugyan-csak körendeletileg is intézkedjék a nagy közönség tájékoztatására.

Iparkiállítás Sopronban. Értesülétnk szerint Sopronban a jövő év elején iparkiállítás rendeznek. A kiállítást úgy tervezik, hogy azon csak azok az iparosok vehessenek részt, kik a soproni kamara területén laknak.

Vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Tolnavarmegye területéhez tartozó Nagy-Dorogh községben az október 11-re eső országos vásár ez évben október 10-13-dikán tartassék meg.

Kevés a gyógyszerész. A gyógyszerészeti pályára már évek óta igen kevesen lépnek, úgy, hogy az utóbbi időben a gyógyszerészek alig kapnak segédet. Ebben az ügyben már a mult évben tartott gyógyszerészeti nagygyűlés alkalmával is folytat tárgyalások s akkor felhívást is tettek közzé s a miniszteriumhoz fel-»jesztést intéztek, de mindaddig nem történt semmi. Most nemrég új egyesület alakult a gyógyszerészek körében »Magyar gyógyszerészek szakegyesülete« címen, amely többek között céljál tűzte ki ennek a bajnak az orvoslását is.

Tudnivalók a mézáróknak. A pénzügyminiszter 1896. évi 87.050. sz. határozatában kimondotta, hogy »ha mézárós ugyanabban a községben lakó mézáróslól már megadózott húst vásárol, újabb adózásnak helye nincs; s a húsvásárlás azonban szabályszerűen bejelentendő.«

Égészséges lábak. Nagyérdékű találmányról kaptunk hírt. Dr. Högyes kísérletezéseinek, fáradságos kutatásainak meg volt az eredménye, feltalálván a kaucsukkal impregnált asbest cipőtalpbéltést, amelyely módot adott az emberi test egy fontos részének, a lábnak épségben tartására, elejét vévén vele sok súlyos lábbajnak. A szak tudósok méltán emlékeznek meg arról a találmányról a legnagyobb elismerés hangján, mert nagyon sok szenvedőnek szerzett már és még sokkal többnek fog a jövőben enyhülést és teljes gyógyulást szerezni. A legtöbb lábbajnak az az oka, hogy a rendes cipőben, még ha a legjobb esetet vesszük is fel, a láb a cipőben a járásnál csuszott és azáltal a lábizzadást és különféle tyukszemeket, bőrkeményedéseket okozott. Ezt elkerüljük, ha cipőnket ezzel a kaucsukba impregnált asbest talpbéltéssel látjuk el, megrögzítvén általa a lábat a cipőben. A láb ezen a talpbéltésen nem csuszik, egészen olyan, mintha a cipő a lábra nőtt volna és hosszabb kirándulások után sem érezzük a biztos cipő okozta lábégést. Akí ilyen talpbéltést hordó állandóan, annak a lábán nem képződik sem bűtyök, sem tyukszem, sem talpkérgesedés. Az asbest rossz hővezető, azért állandóan hűsen tartja a lábat és télen mégis megóvja a hideg ellen. Ezenkívül a nedvesség ellen is biztos óvószert és még a legnagyobb esőben és sárban is szárazon tartja a lábat. Az asbest talpbéltés gyógyító hatással is bír, a mennyiben a beteges lábizzadást és a bőrkeményedéseket megszünteti. Súlyosabb lábbajoknál ajánlatos volna a teljes asbest-cipő viselese. Ez különösen gyermekeknél és aggnoknál nagyon fontos, mert megóvja őket a lábtól eredő és nagyon veszélyes meghűlésektől. Az asbest talpbéltés kitűnő voltát számos elismerő és köszönő leveleken kívül a legjobb bizonyítja, hogy a magyar királyi honvédelmi miniszterium 21.300, a közös hadügyminiszter pedig 600 párt rendelt meg belőle. Megrendelhető az Első Magyar Asbestárú-Gyár betéti-társaság (VI., Sziv-utca 18), irodájában. Ugyanott kész, asbest talpbéltés, olcsó cipő is rendelhető.

Kitüntetés az adókievítés terén. Mint a hivatalos lap közli, a

király Ringelmann Imre egy kereskedőnek a közügyek és különösen az állami pénzügyek, valamint az adókievítés terén szerzett érdemei elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Megszűnik a kis lutri. Még csak tizenhárom huzás a kis lottó élete, melyet október elsejével végleg becsúsztatnak nem valaminagy öröme a számokkal álmódó nénikéknek, akiknek a keserves krajcárkából milliókra menő jövedelmét szerzett az állam. A gyűjtődék óvadékaikat a jövő év elején utalványozzák ki.

Postajegy-automaták Berlinben. A berlini posta igazgatósága mintegy kétszáz automatát állított fel a város élénkebb pontjain, melyek a szokott díjakért levélbéllyeggel, levelezőlappal, bélyeggel ellátott levélhorítékkal és ceruzával látják el a közönséget. Az elms útjait igen jól bevált és valószínű, hogy nemcsak a más városokban is meghonosul.

A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjeszüllete vasárnap délután Katics Antal elnökle alatt ülést tartott, melyen Pető Lipót pénztáros bejelentette, hogy az egyesület vagyona 36,250 forint, tagjainak száma pedig 5205. Pethő Sándor titkár tett azután jelentést arról, hogy ez a kiváló emberbaráti intézmény mily fokozatos hódítást tesz a munkások és iparosok körében s méltán, mert csekély heti befizetésért már tíz évi tagság után segítséget nyújt rokkant tagjainak. A titkár előterjesztésére elhatározták, hogy S.-A.-I helyen, M.-Szigeten, Szeghalmon, N.-Kamizsán és Kudsíron új fiókegyleteket alakítsanak, a mely városokban lelkes munkások összegyűjtötték az e célból szükséges ötven tagot. Ezekkel együtt 21 virágozó fiókja van az egyesületnek. Ujabbán ismét Uj-Zsolnárról, Zólyom-Jánosiról, Kis-Garamról, Komáromból jelentkeztek tömegesen új tagok. Bővebb felvilágosítással az elnökség szolgál. (József-körút 68. sz.)

Nérgyékek vasból. A vasipar legjobb produktuma a vas vizitkártya. E célra igen vékony lemezeket készítenek, melyeknek fekete síkjára a nevet ezüst színnel nyomtatják. A vas-nérgyék nagyon csinos, tartós és olcsó, de írni nem

lehet rá és így semmiestire se fogja az eddigi nérgyékeket kiszorítani.

Hamis egyforintosok. Ujabbán egy a fővárosban, mint az ország egyes vidékein, fel a postahivataloknál hamis ezüsterforintosok találtak forgalomban. A hamisforintosok elég ügyes utazások, de azért egy kis figyelemmel észre lehet venni a hamisítást. Ön, ólom és horgany keverékből készültek, magyar verésűek 1889. évszámmal; színük szürke, rajzuk kissé elmosódott és a szélirattal nagyon hányosak, azonkívül súlyuk is könnyebb. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

A nyers hus veszedelme. Az osztrák legfelsőbb egészségügyi tanács közleményei azt jelentik, hogy Csehországban az utóbbi időben a trichinozisban több esetét konstataáltak. A tanács ez alkalommal újra közlést tesz 1877-ben kiadott utasításai, a melyek a lakosságot arra figyelmeztetik, hogy a trichina a husban föltétlenül elpusztul, ha a huson kellőleg megfőzik vagy megsütik. A beszász és a füstölés nem oli mind minden körülmény között a trichinát. A konstataált trichinozis eseteket, majdnem valamennyit a nyers füstöltusn ez a nyers sonka élvezése okozta.

Leforrázott emberek. Az újpesti Árpád-utca 103. számú házában, Kohn Ignác asztalosműhelyében egy bőgre olvasztott terpentint földülts s leforrázta Tóth Vilmos legényt, meg Neustädter Ignác m. st. Fránkl József bádogos négyzetesedős fia látta a balesetet s átszaladt apja üzletébe, hogy elmondja a dolgot. A boltban nekifutott Biecher bádogoslegénynek, a ki éppen egy forró terpentinnel tett edényt tartott a kezében. A veszedelmes folyadék a fura ömlött s összeégette a testét. Lakásán ápolják, a másik szerencsétlenül járt embert kórházba kellett szállítani.

Tűz a szegedi kendergyárban. Az új szegedi kenderkészítő gyár törőhelyisége keddén leégett. Ez évben már hatodszor volt tűz a gyárban s éteke le a gyár különböző helyiségei. A kár aránylag jelentéktelen.

A világ legkisebb részvényeit egy amerikai társaság becsőgátta ki, mely az új klondyke aranymezők kiaknázására alakult. Egy

élelmes koloradoi bankéck megragadta a kínálkozó alkalmat és hamarosan összehozott egy részvény-társaságot a Klondykeben már fennálló aranybányák vásárlására és új bányák megnyitására. A társaság egy millió részvényt fog kibocsátani, melyek mindegyike egy dollár névértékű fog szólni. Az aláírásnál minden részvényre 10 centet vagyis 26 krajcárt kell befizetni. Ami igazán nem nagy összeg azért a boldogsággért, hogy az ember magát a klondykei aranybányák társlajadosának érezhesse.

Zárt pénzes utalvány. A zárt levelező lapok mintájára zárt pénzes utalványt szerkesztett Mandel Mihály kassai polgár, s a kereskedelmi miniszter elé terjesztette azaz a kéressel, hogy rendelje el a forgalomba hozatalát. Az új pénzes utalvány egyik lapja csak olyan mint a mostani, a másik, amely erre ráhálk, az irásbeli közleményeknek van színe. A két lap átlukasztott enyves szelvény egymásra ragasztható. Az új utalvány-minta igen célszerűnek látszik, különösen azok számára, akik sok jó tanácsot és kevés pénzt küldenek.

Az olasz bor ellen. Julius hónap folyamán az olasz bor behozatala 3000 hekteliterrel nagyobb volt, mint a múlt év hasonló időszakában. A magyarországi vendégülök oly megállapodást terveznek, melyvel a vendégülök kötelezőleg kimondanák, hogy olasz bort nem vásárolnak. Bizony ideje volna már, hogy ennek a külföldi bor-bezárlásnak vége vessék, mert még utóbb megérjük azt, hogy feler-hollo számba megy, ha hazánkban magyar termést bört átlunk.

Ólom beszerzés. A kereskedelmi miniszter körlevelében értesítette az összes kereskedelmi és iparkamrákat, hogy hozzák tudomásul az iparosoknak, miszerint idehaza is lehet nyers ólomt és ónt beszerzeni még pedig sokkal jutányosabban, mint külföldi cégekétől. Nevezetesen a Konecz-féle ólom- és ón áruágy részvénytársaság Budapesten, továbbá a Geramb János féle gyártelep Bélabányán, melyek különben is állami kedvezményeket élveznek azért, hogy minél olcsóbban szolgáltatassák a nyers anyagot az iparosoknak.

Kivándorlásra esábitott bányamunkások. A pécsvidéki kőszénbányákban az utóbbi években mindinkább tért foglalt a magyar elem. A legutóbbi sztrájkmozgalom alkalmából, ezelőtt 5 évvel, mikor a dunagőzhajózási társulat kevés megrendelés következtében elbocsátani volt kénytelen munkásainak egy részét, természetszerűleg ezeknek megfelelő percentje magyar volt. Ekkor közeléptett hatóságunk a kormánytól, mely nagymértv megrendelést juttatott a pécsi bányáknak, ugy, hogy évekre gondoskodva van a magyar munkások részére, ha nem is a fényes, de a biztos, gondtól ment megélhetésről. Ennek következtében az utóbbi években alig is hallottunk kivándorlásról, mely a legrikább esetben valósítja meg a munkások reményét. A múlt héten egész váratlanul megjelent a bányatelepen a csábitó, a ki munkásokat verbuvál — német bányavállalatok részére. Senki sem látja magát a csábitót, a kiről kitűnt, hogy a hány munkást fölvesz, annyiszor 2 forintot keres annál a bányavállalatnál, mely őt a verbuválásra utra küldötte, hanem az ipse fél a nyilvánosságától, fél a munkásokkal való közvetlen összeköttetéstől, mert előre tudja, hogy a munkásoknak tett ígéretek be nem válthatja, de az ügy-nökök, melyek a munkások köréből kerülnek, máris sikerrel működtek, annyiban hogy a bányatelepen eddig vagy 100, még pedig a jobb munkások közül megköszönte az eddigi munkát és a fölmondás lejártával kiállanak. A csábitó 10 forint utiköltséget ígért fejenként a munkásoknak és 5 márka napkeresetet. A fölvetélnél kötelezte magát, hogy a bányavállalat gondoskodik a munkások családjaik kiszállításáról is, de alig történt meg ennek a 100 munkásnak ismeretében, máris tudomásukra adták a csábitók, hogy családjaikat most nem vihetik magukkal, hanem azokat külön vonaton vihetik a nagy Poroszországba, majd ha e családfontartók addigra már munkába állottak. És a mi munkásaink ezt még elhiszik! Nem látják át, hogy azok a nagy német bányák nem akarnak mást, mint munkást, akiket azért fizetnek aránylag jobban, mert ott

nagyobb értéke van a termelt szénnek, de a megélhetés ép háromszor olyan drága, mint nálunk. Többsé kerül egy munkásnak a lakás, mint itt az egész családnak. Mit törődnek ott a bányatársuladosok a munkások családjával, hozzátartozóival? Van eszközben azoknak kiszállításáról gondoskodni! Tudják jól, hogy a munkás egyharmar vissza nem térhet és azért a legképtelenebb dolgokat elhítetik velök a lelketlen ügy-nökök, kikre a könnyenhivők inkább hallgatnak, mint azon társaikra, kik ép a dortmundi Krupp-féle bányákból származtak vissza Pécsre, mert itt aránylag kisebb keresettel sokkal könnyebben boldogultak, mint ott nagyon látszó keresettel. Ezen indokokból kívánatosnak látjuk, hogy a hatóság avatkozzék ezen a kirándulásra csábitó ügy-nök és algonököi dolgába, derék magyar munkásainknak pedig egy régi, igaz nótát ajánlják figyelmükbe, mely azzal végződik, hogy huncut a német. Megsajnáljuk, ha most elhagyják otthonukat, mert a ki szorgalmas hasznavehető munkást, itt is megtalálja minden napi kenyerét, sőt gondoskodhatik öreg napjairól is, de a ki egyszer kivándorolt, faképnél hagyta kenyéradóját, azt olyan egykönnyen nem fogadják vissza a régi munkahelyre.

A vésnöki ipar, mint a kereskedelmi miniszter f. évi 44688. sz. körrendeletével tudomására hozta az összes törvényhatóságoknak és szaktestületeknek, ezental a képesítéshez kötött iparágak közé sorozandó.

Adatok a reklám monográfájához. Hogy szemföles üzletemberek mi módon fogdosják a gyanutlan közönséget, annak illusztrálására szolgáljon ez a három adat:

I. A reklámrakéta. A közönséges rakéta, ha odafőn a magasban elsül, csak holmi fényes csillagokat lövel ki magából, a Düsseldorfban lakozó Wilhelmu ur föltalálta reklámrakéta ellenben villogó betűk szór szerte a levegőbe, amely betűk cégek és portékák neveit adják ki. Amikor sötét éjszaka borul odalent a népekre, akkor csak ime fölsitereg egy ilyen rakéta és az őgből alápirosító tüzbetűk hirdetik, hogy a zabcacao a

leegészségesebb ital és hogy öt forintért kapható egy teljes, nem nyraságotól levelet vadonatúj férfiöltöz.

II. A reklámfej. A fejen rendszer ha jó. Az ilyen fej használható a reklám szempontjából. De arról használható az olyan, a mely csak egy fénylik — a kopaszságtól. A tükörsima tarkóra ugyanis csak rá kell nyomtatni, hogy ez és ez a cég ezt és ezt a portékát le szállított árak mellett adja a vevőnek — és kész a legényesebb reklám. Az ilyen reklámfejű urak ugyanis egyszersmind a legudvariasabbak. Köszöntik az utcán a járókelőket, ha ösmerik, ha nem. És pedig hogyan köszöntik! Kalaplevéte és földig hajolva, mert ekként látható lesz a kopasz fejükre írott reklám. A párisi boulevardokon máris tucajtával járálának ezek a reklámfejű emberek, akiknek nota-bene csak az egyik fele kopasz. A másíkanak fején — paróka van. De a hamis írott reklámfej és csak ott precízion működik, mint a valódi.

III. A reklámhód. A Pfalzban él az a két vetélytárs kereskedő, a kik a következő módon ajánlják a portékáikat.

Az egyik: Aki nálam husz márka árát vásárol, az Landauftól Bergzabernig az én költségemre ingyen utaztatják.

A másik: Hogy a konkurrens cég ajánlatát tullicitáljam, kijelentem, hogy a ki nálam husz márka árát vásárol, az nemcsak hogy a helyi vonalak bármelyikén ingyenesen utazhatik, de azonkívül ebédet (4 fogás) is kap. Harminc márkától fölfelé a vásárlóknak fekete ökványt és sajtot is adok.

A belga király a magyar iparról. A belga király, mint Brüsszelből írják, szerdán újból megbeszélte látogatásával a nemzetközi látogatásával a nemzetközi kiállítás magyar osztályát. Különös érdeklődéssel nézte a magyar államvasutak gépjáráinak kiállítását, amely alkalommal dr. Náray vezérbiztos, Engel Pál, a magyar kereskedelmi társaság igazgatója, valamint Samarjay és Mahunka kiállítási igazgatók fogadták és felvilágosítással szolgáltak. Ő felsége nagy meglepetéssel hallgatta, hogy az államvasutak gépjárára gazdasági gépekkel Oroszországba és a Bal-

kán-félszigetre nagyobb számban exportot fiz és hogy ott több vereséycseplésnél a magyar gépek a legjobbaknak bizonyultak. Ugyancsak nagy meglepetéssel értesült a király arról, hogy éppen a kereskedelmi miniszter megbízásából a magyar kereskedelmi társaság éppen most Argentiniába nagyobb számban kivitt létesít, még pedig egy belga ház segélyével. A király tüzetesen megmagyaráztatta magának a kereskedelmi társaságnak a magyar kormányhoz való viszonyát és egyáltalán a legelőkelőbb érdeklődést tanúsította minden iránt, amit a magyar osztályban látott és tapasztalt.

Palackok papíról. A papírmasszából készült gyártmányok legújabbika a papírpalack. Ezek a palackok, melyek külön e célra preparált masszából valók, nem törnek össze és így leginkább a tengeri közösökön veszik majd hasznát, hol viharos időkből nagyon sok borral, sörrel vagy likőrrel megtöltött üvegpalack török össze. Az új papírpalackok, melynek a készítés módja egyelőre a fáltalálótíkat képezi, oly erősek, hogy a legkíméletlenebb ide-oda dobálásra és legnagyobb rázkódásra sem törnek össze. (Mi lesz akkor a buscsukból, ha nem kísérő azokat a fejeken összezúzott üvegek ősi zenéje?)

Villamoságot fejlesztő varrógép. Londonban az idén tudvaleg a legújabb találmányok bemutatására kiállítás nyílik meg. Ezen a kiállításon kerül bemutatásra egy elms szerkezetű varrógép, a melyen egy dynamó-gép olyanképen van elhelyezve, hogy aláb avarrógép tisztán kivül a dynamó gépet is mozgatja. A dynamó-gép ugyancsak apró jószág, egy izzólámpa táplálására azonban bőven elegendő. A dolog természetével jár persze, hogy az izzólámpa csak addig világít, míg a dynamó géppel egyetemben a varrógép is mozgásban van. Abban a percben, a melyben a gép forgatásával főlhagnak, a lámpa is kialszik.

Sikkasztó mészáros. Erdélyi József nagybecskereki születési 20 éves mészárosgep mintegy másfél éve Polacsek Jónás mészárosnak a Hunyady-ter 1. szám alatti üzletében volt alkalmazva s a többek

között pénzbeszedéssel is meg volt bízva. A ségbeszedet mulatni s így többször történt, hogy a beszedett pénzt nem gazdálaltatta át gazdájának, hanem abból többször nagyobb összegeket elköltött. Gazdája mindannyiszor megdöcsötött neki, de a napokban rajót, hogy ismét 300 forintot sikkasztott, mire megtette ellene a feleletést. Erdélyit a rendőrség letartóztatta, tettét beismerte.

Védekezés a sertésvész ellen.

A földmívelésügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben kívánatosnak tartja, hogy miután a sertésvész elleni védekezéshez a vésaválóly végzett védőjátások kedvező eredményre nyújtanak kilátást, azzal kísérletek tétessenek.

A sertésvészen átesett állatok vésaválója ugyanis olyan anyagokat tartalmaz, melyek az egészséges sertések bőre alá fekszedve, azoknak a sertésvész iránti ellenálló képességét nagy mértékben fokozzák, sőt fogékony-ságát sok esetben teljesen megszüntetik. A vésaváló ezek szerint, ha nem is nyújti feltétlen mentességet a sertésvész ellen, a betegedést és elhullást mégis nagyon csökkent, minél fogva ugy a közvetlen, mint a forgalmi korlátozásokból származó károkat lényegesen apszaltatja s a szóban forgó gazdasági csapást enyhítheti.

Az eddigi tapasztalatok azt is bizonyíthatják, hogy a sertésvész elleni védőjátások, ha az állatok már betegek, a legtöbb esetben nem hogy védő, vagy gyógyító hatást fejtekkel volna ki, hanem a betegedést még súlyosbíthatják. Ennek következtében a védőjátásokat lehetőleg csak az egészséges sertésállományban kell alkalmazni, a tulajdonos belevégése mellett a már fertőzött vagy fertőzés-gyanús állaton is kísérletezhessenek.

A miniszteri körrendelet megjezji, hogy ha a nagyobb terjedelmű sertésvészéstétést üző közsegég vagy nagyobb gazdaságok a sertés tulajdonos költségén beszerzendő sertéskeblől előállítandó vésaválóval való kísérleti védőjátást saját felelőségükre alkalmazhatják oltajtanak és ezíránt közvetlen magához a miniszterhez fordulnak, intézkedni fog, hogy az e végből

megbizott állami állatorvosok egyike a földművelésügyi tárca terhére oda-utaztak s a kísérleti védőoltást díjtalanul alkalmazza.

Villamos csösposta Budapestén. Nagyfontosságú tervre vonatkozólag folynak most tanácskozások a kereskedelmi miniszter és két magyar feltaláló, Takács Győző és Buhn Alfréd mérnökök között. Értésülünk szerint arról van szó, hogy a főváros helyi postaforgalmát elektromos csöpstávval honyosítják le. A külföld több nagyvárosában van már ilyen, úgynevezett Rohrpost, csakhogy ezek légnyomásra vannak berendezve. Két magyarr mérnök tíz nappal ezelőtt bejertezték a magyar királyi szabadalmi tanáchoz egy találmányt, mely a csöpostát villamos erőre való berendezést oldja meg. A szabadalmat, melyről szaktekintélyek nagy elismeréssel nyilatkoztak, a feltalálók bemutatják a kereskedelmi miniszternek, ki hajlandóságot mutat a nagyfontosságú újítás behozatalát iránt. Az új intézmény előnye, hogy kevés munkáról igényel s hogy fölsélegessé teszi a postalovakat, melyeknek telepei valóságos empurimoi a járványos állatbetegségeknek. A kereskedelmi miniszter a találmány finanszírozását nem vállalja el, hanem arra utalja a feltalálókat, hogy bízzák találmányukat vállalkozókra, kikől az állam a csöpostát egyelőre csak bérlébe venné.

Szocialisták hadsergünkben. A magyarországi szocialista szakegyletek örömmel tudtják, hogy a szocialista népszűnialás várakozáson felüli eredményt tüntet fel. Statisztikailag kimutatták, hogy az osztrák-magyar hadsereg Magyarországra eső részének kötelékében 10,260 szocialista van. Ezek a szocialista katonák a propagandához tartoznak s a szocializmus megdöbbentő mértékben terjesztik, nem törődve a szigorú katonai törvényekkel. Érdekes, hogy a szocialista katonák legnagyobb kontingensét Budapest és a nagyobb vidéki városok szolgáltatják, míg a szláv nemzetiségek lakta vidékek nagyon gyenge szocialista-termetű adnak. A szocializmusról leinkább szabad terület a rutinének által lakott éjszaka-keleti országrész.

Miért habzik a sör? Eddigél csak a sörögyasztó nép és a ven-

déglősök háboruszkodtak állandóan a miatt, hogy a kirgeli felső felet nem sör, hanem haszontalan hab tölti meg. Egy büntető feljelentés, amely nemrég a nagyszentmiklósi sörgyár-részvénytársaság ellen a budapesti törvénytörvényekhez érkezett a vendéglős és sörgyáros közt esmét háborút és egyttal felvilágosítja az érdekelteket arról, hogy tulajdonképpen miért is habzik a sör? A panaszt özevgy Horváth Károlyné emelte s elmondja benne, hogy a sörgyár vendéglőt nyitott részére a fővárosban, kiköve engék ellenében, hogy a szükséges sörmenyiséget tőle tartozik beszerezni. De hogyan? Fizet Horváthné a sör literéért 26 krajcárt, kimérni azonban 24 krajcárjával tartozik, vagyis olcsóbban, mint ahogyan veszi. Amit így ráfizet, hozzá be — habban. A derék Horváthné mérte, jó habosban mérte a sört, mégis csak azt tapasztalta, hogy nem térül meg a kára. Utána nézett hát a dolgnak, s rájött, hogy nem ott a hiba, mintha kevés habbal kedveskednék a vendégeinek. A keszesség onnan ered, hogy a gyár minden egyes hordójából még hiányzik is 3-7 liter sör. Mitán erről tanuk előtt megbizonyosodott, dr. Odány Miksa úttan a gyárat feljelentette csalás miatt. A királyi ügyészség nem minden alap nélkül valónak találta a panaszt, miért is oly értelmi indítványt tett, hogy a törvénytörvények rendelje el a bünyvisszát. Ez a vizsgálat már folyik is néhány nap óta.

Az iparhatósági megbizottak ülése. Az aradjárás iparhatósági megbizottai pénteken délután rendez ényegyedes ülést tartották. Az ülésen Fauthó Bernát elnökele alatt jelen voltak: Kisztner Lipót, Ali Konrád, Verner Sándor, Varga Endre, Kohn Samu, Rubinstein Géza, Kovacsik János iparhatósági megbizottak és Balogh Zoltán jegyzőkönyvvezető. Az iparhatósági megbizottak bemutatják a gyárszemlékről szóló jelentéseket, a melyek szerint megvizsgáltak: Szt.-Leányfalván, Gyorokon, Glogovácson és Mácsán egy-egy, Kurtieson három gőzmalomot, Olvenesen az uradalmi szeszgyárat, Gyorokon egy konyak-gyárat, a melyeket mind rendben levőknek találtak. Megvizsgálták a kurtiesi tanoncskólát, megtekintették a tanoncskóhelyeket, a mikkel teljesen meg-

voltak elégedve. Azután a jövő évre kiküldték a szemlékre az iparhatóság megbizottait, még pedig: Mácsa és Kurtiesra Kisztner Lipót, Mikalákára és Glogovácra: Ali Konrádot, Szentleányfalvára és Olvenesre Verner Sándort, Gyorokra pedig Eltek Istánt.

Uj biztosító társaság. Az Osztrák Hitelintézet és az Osztrák Földhitelintézet ma közös kérvényt adtak be olyan biztosító társaság engedélyezése iránt, amely 5 millió korona névértékű tőkét tesz le a kormánytól biztosítékul. Az új társaság Providentia nevet viselne és a baleset-, fuvarozási óvadéki és viszontbiztosítás minden nemére kiterjedő az életbiztosítás kivételével. A vállalat élénk üzleti összeköttetés szándékával tartantani a München Reichversicherungs-Gesellschaft-tal, amely szintén részt vesz az új társaság megalakításában.

Bánya főlavató ünnep. Miskolcra írja levelezők: Szirmay Alfréd gróf mecsenyi kőszembányóját vasárnap avatták föl nagy ünnepesleg. Szirmay János gróf, a bányatulajdonos főszékgyarmánya és Hellebronth Miklós lelkész díszes bandériummal vonultak a bányához, melynek bejáratát virággal és zászlókkal, címekkel csinosan fölfestették, a tárnát pedig templommá alakították át. Fazekas János községi jegyző főlavató beszéde után Hellebronth lelkész megáldotta a bányát, azután pedig Lipp Károly lelkész misét mondott a tárnában. A főlavátás után lakoma volt.

Husárak. A székesfőváros városigazgatóságának hivatalos kimutatása szerint a lefolyt héten a lusta a következő áronk jeyezték: Vespesenye 88 krajcár, vespese-csénye (tisztítva) 1 forint 89 kr., pescsénye hántulja 75 krajcár, maj 40 krajcár, lép 39 krajcár, ves 55 krajcár, nyel 62 krajcár, szív 51 krajcár, tőgy 35 krajcár átlag kilogrammonként.

A magyarországi gyufagyárosok egysétele múlt vasárnap tartotta meg alakuló gyűlést, melyen a választások is mezejették. Megválasztották elnöknek: Reiter Józsefet (Reiter József cég Paradj) alnöknek lett Weisz F. (Stein és Rosenstrausz cég Budapest), a választmány tagjai: Csasznek József (Első temesvári gyufagyár), Reiser

Ádám (Reisner Ádám cég Eszék), Spitzer József (Spitzer testvérek cég Baja), titkár Bloch Artur.

Drága a kenyér. Felment a kenyér ára s ezt legjobban érzik a szegény munkások s a kisebb javadalmasú emberek, mert a kenyér a legfontosabb tápszerük. Kissé furcsán hangzik, de megesett, hogy Siklóson a rendőrök, mert drágább lett a kenyér, két forint fizetésemelést kértek a várostól. A képviselőtestület — mint tudósítónk írja — belátta a szegény családok emberek igazát és a kért drágasági pótlékot megszavazta nekik.

Szabadalmak statisztikája. A m. kir. szabadalmi iroda egy évi munkájának statisztikája most jelent meg. A kimutatások szerint leginkább kultiváltak a magyar föltalálók a mező- és erdőgazdáltságot s a malom-ipar körébe vágó kérdéseket: 175 ifyjáta találmány közül 54 magyar nyert paténtet, 35 osztrák és 84 más állambeli föltalálással szemben. Sokat foglalkoztak föltalálónk a vasutak és erőgépek technikájával, bár itt a külföldi inváziója tulnyomó, a mennyiben 52 magyar szabadalommal szemben 55 osztrák és 195 más állambeli szabadalom áll szemben. Harmadsorban vonta magára föltalálónk figyelmét a szabotosság és fizikai műszerek s az elektrotechnika kérdése. Itt 38 magyar találmány mellett 45 osztrák és 133 más állambeli nyert szabadalmat. Építkezésünk fejlődése az arkhitektónika terén is számos újítást vont maga után. Ezen a téren magyar föltalálónak egy év alatt 34 szabadalmat adott ki a szabadalmi hivatal 36 osztrák és 89 más állambeliek mellett. A ruházati ipar terén 14, fűtés, villágítás 19, kozmetika 2, kémiai iparok 16, apró cikkek 9, szépművészetek, sokszorosító iparok 11, bőr- és zsíradék-ipar 1, bányászati, fémkohászat 9, papíripar és textilipar 11, hajózás, partépítés 5, fémiparok 6, agyag- és üvegiyar 11, háztartási, mentő és kimerő, hűtő készülékek 19, fegyverek és robbantó szerek 5, kocsik, kovács-, nyerges-, bodnár- és kefékötőipar 20, vízvezeték, fürdő, vizgép 17, összesen 353 magyar találmány nyert egy év alatt paténtet 481

osztrák és 1371 összes más állambeliek szabadalom mellett.

Óvakodjunk a beteg libáktól.

Nálunk, hol most oly sűrűn lép a liba-dög, vegyük figyelembe ezt a szomorú esetet. Schmalz Károly, nyolc budapesti ház dugszagad tulajdonosa, családjával kint nyaralt Tétényben, ahol jelenleg erősen dühöng a baromfi-kolera. Schmalz libaállományából pénteken délután öt darab megdöglött. Este a házi ur parancsára egy ilyen beteg állatot költtek, megsütötték és föltalálták vacsorára. — Egy óra múlva már rosszul lett az egész család. Mérgőzés jelei mutatkoztak mindnyáján, még a cselédekben, sőt egy kutyan és két macskán is. — Mindazonáltal orvost csak szombaton hoztattak. — Ez megvizsgálta a betegeket, de a bajt egyelőre nem találta aggodalmasnak és porokot rendelt orvosgául. — Az orvosg azonban vajmi keveset használt. Különösen az apának és idősebb leányának, Irnának állapota rosszszabodott. Iszonyú kínok között töltötték el három napot. Végre Schmalz Károly kedden reggel a tévényi villában meghalt. Szerdén délelőtti aztán meghalt iszonyú kínok közt az idősebbik leány, Irma is. Az elhunyt családft még esütörtökön beszéltatták a fővárosba és egyenesen kivitték a keresési uti temető halottas házába. A család többi tagjai is még mind ágy-

ban fekvő betegek. A mentők két kocsián az egész családot beszéltatták a fővárosba.

A jubiláló bugyelláris. A bugyelláris jubilál. Miért ne jubilálna, amikor mindenki és minden jubilál. Ugy van állítog, hogy a bugyelláris csak ötven esztendő, 1847 előtt még csak holmi zacskókról, elhasznált harisnyákról, szalmazsákokról, meg egyéb czerféle furtanggal kidöglött rejtkehelyekről tudtak, ahova az apró pénz a szemes tolvajok elől eldögltek. A bugyelláris föltalálóját a németek reklamálik maguknak. Egy Heue Károly nevű német könyvkötőeség készítette volna az első bugyellárist Amerikában. Bizonyára egyszerű és kezdetleges volt az első bugyelláris, de azóta káprázatos mennyiségű és minőségű alkalban terjedt el a földön. Ma napsg minden ambiciózus szelid és vadállatnak az az egyetlen vágya, hogy halála után a boróhő bugyelláris váljon. Ennek a vagyagokzásnak utóbb a krokodilus és a kígyó is nagy betegeje lett s az nem is ur, akinek nem ez az a két nemes állat szolgáltatja a bugyellárisához az anyagot.

Lapkiadó-tulajdonos:

A pécsi ipartestület.

A szerkesztésért felelős:

Ballier Sándor.

HIRDETÉSEK.

ASZTALOS NÁNDOR

lakatos-mester.

(Ó-posta-) Perczel-utca 10. szám, saját házában.

Elkészít minden új

épület lakatos munkát,

ugymint:
legszálszerűbb vasrudonyóket,
KOZPONTI-FÜTEST,

ajtóbetétvörögokat, vasajtókat,

takarék tüzhelyeket,

valamint cserépel rakva

BOGRÁCS KÁLYHÁT,

mindenféle kályhákat,

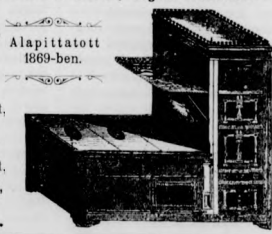
villámhárítokat, házi sürgönyt,

vasrudoszokat, sírbölt kerítéseket,

s minden s szakka vági munkákat

s javításokat

gyorsan és lehető olcsó áron.

Zelms Gyula

Pécs, Vásártér 7 sz.

Szállít téglát, eserepet, oltatlan és oltott meszet hordókban jutányos napi árak mellett.

SCHMITZ SOMA

azelőtt a

„ZENTLER“-féle cs. és kir. szab. udvari

férfi- és gyermekruha raktár

PÉCSETT.

✻ Király-utca, bazár-épület. ✻

Ajánlja a n. é. közönségnek nagy választékú raktárát kész férfi és gyermekruhákban.

Miután cégváltozás folytán az átvett árucikkek visszaküldését mellőzni akarom, azokat melyen leszállított árakon árusítom el f. évi augusztus hó 1-től 8-ig.

Az öltönyök, teljesen divatos kelmékből már megerkeztek.

AZ
ELSŐ PÉCSI CZUKORKA-GYÁR

STRAUSZ ÉS TÁRSAI

f. é. november hó 1-én
Siklósi-u. 1719. sz. a.

saját telepeire áttételek.

Első pécsi cipő-raktár

Keszler Sándor

cipész-mester

PÉCSETT.

Király-utca 8. sz.

Saját műhelyei.

Méretk utáni megrendelések pontosan eszközölhetnek.

Winter Károly

frfi szabó üzlele

PécseTT, Széchenyi-(fő)-tér.

Ajánlja az őszi évadra a legújabb angol, mint francia kelméket, melyek már megérkeztek.

Ritka kedvező alkalom!

1 vég Kanavász	3.30
1 vég Dásson	3.40
1 vég Chiffon	3.60
Mosó karton	—13
Női ruhaszövet	—14
Csipke függöny	—10
Törülköző kendő	—12
Ágyterítő	—90

Továbbá minden e szakmába vágó cikkek melyen leszállított árban.

GRÜNHUTH KÁLMÁN
PÉCS

Ferencziek-utca PIACSEK-féle házban.

Telefonösszehívástul szám 78.

SCHÖNWAJD IMRE

órák, ékszergyáros és lászerezés.
Főúti a „Mattyu“ épületben király-főú.

Cypré Főúti
legszébb párisi és külföldi ékszerekből

Uzi és női aranyláncok
legjobb és legújabb arany- és ezüst-írák
szépséget
ÉVŐKÉSZLETEK ÉS DISZTÁRGYAK
raktárában mindig és választékban

A legjobb minőségű
Berendorfi alpacca, china-ezüst tárgyak
gyári raktára

Finom arany karláncok és jeggyűrűk

URI ÉS NŐI GYŰRŰK

„FRANZIA“

salon-, iroda- és ebresztő-órák
„Párisi“ színházi és tábori látszóvegyek
legnagyobb választékban

HÓ ÉS LÉGSULYMÉRŐK

Legjobb arany, ezüst, állany és teknősbéka-szert.
Szemüvegek és orrcsipeleők
legújabb hegyi jegyzékek és kristályüvegekkel
EYERH OPTIKAI GYÁRÉK
főraktára

Minden a szakmába vágó
javítások a legjobban és pontosan
kiszéjeltek.

Saját Vésnöki Műterem

a legjobb kor igénynek megfelelőleg berendezve, ahol mindenemű vésnöki munkák u. m.
Monogrammok cimerek és elcíhek
legújanyosabb ár és pontos kiszolgálás mellett
szépségesültek.

Germán Ferenc

asztalos-mester

PÉCSETT,

Apáca-utca 7-ik szám

(Saját házában.)

Elvállal minden szakmájába
vágó munkákat, egy mint:

Épület-, stilszerű bútorekat,
templom-, szálloda- és kávéház-
berendezéseket, portálok, park-
ketták- és padlók készítésétb.

Kívánatra rajzokat és terveket is
készít.

JAJ DE FÁJ

a tyukszemem, hamar
elfutok

REISCH JÁNOS

cipészhez és csináltatok ma-
gannak egy pár jó cipőt,
mert csak ott lehet jó láb-
hoz álló és kényelmes cipőt
kapni.

Úzlete Széchenyi-tér 8. sz.

az új taksákpontári
palotával szemben.

ALAPITTATOTT 1785.

RUEPPRECHT TESTVÉREK

HARANG-, ÉRCZ- ÉS VASÖNTÖDE,

MALOMÉPÍTÉSZET, TŰZOLTÓ-SZERKEK-, SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR

PÉCSETT.

Készítetnek :

Harangok.

Vas-harangállványok.

Vas- és érczöntések.

Tűzoltászati gépek.

Tűzoltászati segédeszközök és
legénységű felszerelések.

Kender-tömlők, tömlő-csavarok.

Szivattyuk
és szivattyu-tervezetek.

Vízvezetékek
és vízvezetési részletárgyak.

Fürdő-berendezések és ányék-
széki részletárgyak.

Mosó- és facsaró-
gépek.

Pinczészeti gépek és
szerelvények.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Kauesuk-tömlők
és kauesuk-árúk.

Ércz-árúk.

Teljes gőz- és

vízimalom-berendezések
malom-részletárgyak.

Hengerek rovatkozása
és csiszolása.

Gőzgépek, gőzkazánok,
Gőzmozdonyok,

cséplő-szekerek, gőzkazán-
szerelvények.

Gazdasági gépek.
Gépcsarnok,

a hol mindennemű gépek jobbra
készletben tartatnak.

Javitásra minden e szakmába
vágó munkák átvetet-
nek gyorsan és jutányosan ki-
szolgáltatnak.